2025/1788

8.9.2025

NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2025/1788,

annettu 24 päivänä kesäkuuta 2025,

niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä

(uudelleenlaadittu)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 22 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([1]),

noudattaa erityistä lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston direktiiviin 93/109/EY on tehtävä useita muutoksia ([2]). Mainittu direktiivi olisi selkeyden vuoksi uudelleenlaadittava.

(2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT’, 20 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 22 artiklan 2 kohdassa annetaan unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan samoin edellytyksin kuin vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisille. Tämä oikeus, joka on vahvistettu myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, 39 artiklassa, ilmentää perusoikeuskirjan 21 artiklassa vahvistettua yhdenvertaisuuden periaatetta ja kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa. Se on myös johdonmukainen seuraus SEUT 20 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa, SEUT 21 artiklassa ja perusoikeuskirjan 45 artiklassa vahvistetusta vapaasta liikkumis- ja oleskelu oikeudesta.

(3) Äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan direktiivissä 93/109/EY.

(4) Komissio korosti katsauksessa Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2020, että äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa koskevia sääntöjä on päivitettävä, selkeytettävä ja vahvistettava sen varmistamiseksi, että ne tukevat liikkuvien unionin kansalaisten laajaa osallistumista. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon direktiivin 93/109/EY soveltamisesta peräkkäisiin vaaleihin saadut kokemukset ja perussopimuksiin tehdyt muutokset, useita kyseisen direktiivin säännöksiä olisi päivitettävä.

(5) SEUT 22 artiklan 2 kohta ei vaikuta SEUT 223 artiklan 1 kohtaan, jossa määrätään yhdenmukaisen vaalimenettelyn käyttöön ottamisesta kaikissa jäsenvaltioissa kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti Euroopan parlamentin vaaleja varten.

(6) Sen varmistamiseksi, että unionin kansalaiset, jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, jäljempänä ’muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaiset’, voivat käyttää äänioikeuttaan ja oikeuttaan asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa samoin edellytyksin kuin vastaanottavan jäsenvaltion omat kansalaiset, tällaisiin vaaleihin rekisteröitymistä ja niihin osallistumista koskevia edellytyksiä olisi selkeytettävä, jotta varmistetaan unionin kansalaisten, jotka ovat asianomaisen jäsenvaltion kansalaisia, ja muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisten yhdenvertainen kohtelu. Unionin kansalaisia, jotka haluavat äänestää ja asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan, olisi erityisesti kohdeltava yhdenvertaisesti siltä osin kuin on kyse tämän oikeuden käyttämisen edellytyksenä olevasta asumisen kestosta sekä tällaisen edellytyksen täyttymisen osoittamiseksi vaadittavien todisteiden osalta.

([1]) Lausunto annettu 17 päivänä kesäkuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

([2]) Neuvoston direktiivi 93/109/EY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1993, niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34).

(7) Unionin kansalaisten vapautta valita se jäsenvaltio, jossa he haluavat osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin on kunnioitettava ja samalla on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kukaan ei saa äänestää kuin kerran eikä asettua ehdokkaaksi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

(8) Sen lisäksi, että jäsenvaltioiden olisi kansainvälisten ja eurooppalaisten normien, mukaan lukien kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen vaatimukset ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräykset, mukaisesti tunnustettava unionin kansalaisten äänioikeus ja vaalikelpoisuus ja kunnioitettava niitä, niiden olisi myös poistettava mahdollisimman monia esteitä osallistumiselta vaaleihin ja näin varmistettava, että unionin kansalaiset voivat helposti käyttää vaalioikeuksiaan.

(9) Jotta unionin kansalaiset voisivat helpommin käyttää äänioikeuttaan ja oikeuttaan asettua ehdolle asuinmaassaan, tällaiset kansalaiset olisi merkittävä vaaliluetteloon riittävän ajoissa ennen äänestyspäivää. Heidän rekisteröintiinsä olisi sovellettava mahdollisimman yksinkertaisia muodollisuuksia. Rekisteröitymisen edellytyksenä olisi oltava, että asianomaiset unionin kansalaiset esittävät voimassa olevan henkilöllisyystodistuksen ja virallisen vakuutuksen, jossa olevat seikat osoittavat, että heillä on oikeus osallistua vaaleihin. Kun muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaiset on rekisteröity vaaliluetteloon, heillä olisi oltava oikeus pysyä siihen merkittynä niin kauan kuin he täyttävät äänioikeuden edellytykset, samoin edellytyksin kuin niiden unionin kansalaisten, jotka ovat asianomaisen jäsenvaltion kansalaisia. Unionin kansalaisten olisi tapauksen mukaan voitava antaa toimivaltaisille viranomaisille yhteystiedot, jotta nämä voivat tiedottaa heille säännöllisesti tilanteesta.

(10) Vaikka jäsenvaltioilla on toimivalta määrittää alueensa ulkopuolella asuvien kansalaistensa äänioikeus tai vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa, se seikka, että muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaiset on merkitty asuinjäsenvaltionsa vaaliluetteloon, ei sinänsä saisi olla peruste heidän poistamiselle kotijäsenvaltionsa vaaliluettelosta muiden vaalien osalta.

(11) Sen varmistamiseksi, että muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka haluavat asettua ehdokkaaksi asuinjäsenvaltiossaan, kohdellaan yhdenvertaisesti, tällaisten kansalaisten olisi esitettävä samat perusteena käytetyt asiakirjat kuin ehdokkaiden, jotka ovat kyseisen jäsenvaltion kansalaisia. Sen toteamiseksi, että tällaisilla kansalaisilla on SEUT 20 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 22 artiklan 2 kohdassa määrätty oikeus, jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava edellyttää virallista vakuutusta, jonka sisältämät tiedot osoittavat, että heillä on oikeus asettua ehdolle kyseisissä vaaleissa.

(12) Jotta sekä kotijäsenvaltioonsa että asuinjäsenvaltioonsa äänestäjäksi ja ehdokkaaksi rekisteröidyt voidaan tunnistaa täsmällisesti, jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää, että tietoihin, jotka unionin kansalaisten on toimitettava, kun he hakevat vaaliluetteloon merkitsemistä tai asettumista ehdolle asuinjäsenvaltiossaan, sisältyvät myös henkilötunnus tai voimassa olevan henkilöllisyystodistuksen tai matkustusasiakirjan sarjanumero.

(13) Unionin kansalaisilta, jotka ovat menettäneet äänioikeutensa tai vaalikelpoisuutensa toimivaltaisen viranomaisen tekemän yksittäisen siviili- tai rikosoikeudellista asiaa koskevan päätöksen perusteella, olisi estettävä kyseisen oikeuden käyttö asuinjäsenvaltiossaan Euroopan parlamentin vaaleissa. Jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää, että äänestäjäksi rekisteröitymistä hakevat unionin kansalaiset antavat virallisen vakuutuksen, jossa vahvistetaan, etteivät he ole menettäneet äänioikeuttaan. Asettuessaan ehdokkaaksi asuinmaassaan unionin kansalaisilta olisi edellytettävä, että he esittävät lausunnon, jossa vahvistetaan, että he eivät ole menettäneet vaalikelpoisuuttaan Euroopan parlamentin vaaleissa.

(14) Asuinjäsenvaltion olisi voitava tarkistaa, että unionin kansalaiset, jotka ovat ilmaisseet halunsa käyttää oikeuttaan asettua ehdokkaaksi, eivät ole menettäneet oikeuttaan kotijäsenvaltiossaan. Kun jäsenvaltio saa asuinjäsenvaltiolta tätä koskevan pyynnön, sen olisi annettava tarvittava vahvistus sellaisessa määräajassa, joka mahdollistaa ehdokkaan vaalikelpoisuuden tosiasiallisen arvioimisen. Vaihdettavia henkilötietoja voidaan käsitellä ainoastaan tätä tarkoitusta varten. Vaalioikeuksien perustavanlaatuisen merkityksen vuoksi vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltiossa ei olisi evättävä sillä perusteella, että kotijäsenvaltio ei ole toimittanut ajoissa tietoja unionin kansalaisen tilanteesta ajoissa. Siinä tapauksessa, että asiaankuuluvat tiedot toimitetaan myöhemmässä vaiheessa, asuinjäsenvaltion olisi asianmukaisin toimenpitein ja kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti varmistettava, että unionin kansalaisia, jotka eivät kotijäsenvaltiossaan ole vaalikelpoisia ja jotka on rekisteröity ehdokkaiksi tai jotka on jo valittu, estetään tulemasta valituksi tai toimimasta heille annetussa tehtävässä.

(15) Koska toisen jäsenvaltion kansalaisen vaalikelpoisuuden toteamismenettelyyn sisältyy jäsenvaltiossa väistämättä muita hallinnollisia toimia oman maan kansalaista koskevaan menettelyyn sisältyvien toimien lisäksi, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus asettaa unionin kansalaisten, jotka eivät ole kyseisen valtion kansalaisia, ehdokkaaksi asettumista varten määräaika, joka poikkeaa omille kansalaisille, jotka ovat unionin kansalaisia, asetetusta määräajasta. Kaikki määräaikojen poikkeamat olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista, jotta kotijäsenvaltion toimittamat tiedot voidaan ottaa huomioon oikea-aikaisesti. Tällaisen erillisen määräajan asettaminen ei saisi vaikuttaa muille jäsenvaltioille vahvistettuja velvoitteita koskeviin määräaikoihin, jotka liittyvät tietojen toimittamiseen tämän direktiivin mukaisesti.

(16) Jotta voidaan estää moneen kertaan äänestäminen tai tilanteet, joissa sama henkilö asettuu samoissa vaaleissa ehdolle useampaan kertaan, jäsenvaltioiden olisi vaihdettava tietoja, jotka on kerätty unionin äänioikeutettujen ja unionin vaalikelpoisten kansalaisten antamista virallisista vakuutuksista. Koska jäsenvaltiot käyttävät erilaisia tietoja kansalaisten tunnistamiseen, olisi säädettävä yhteisestä tietokokonaisuudesta, jotta voidaan täsmällisesti tunnistaa unionin äänioikeutetut ja unionin vaalikelpoiset kansalaiset ja estää heitä äänestämästä tai asettumasta ehdolle useammin kuin kerran. Henkilötiedot, joita vaihdetaan, olisi rajattava siihen, mikä on tarpeen näiden tarkoitusten saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava tiedot riittävän aikaisin ennen vaalipäivää. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tietojenvaihto siten, ettei se aiheuta tarpeetonta hallinnollista taakkaa niiden toimivaltaisille viranomaisille. Asuinjäsenvaltion olisi aloitettava saatavilla olevien tietojen toimittaminen viimeistään kuusi viikkoa ennen äänestysajanjakson alkamispäivää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden kansallisten säännösten soveltamista, jotka koskevat äänestäjien merkitsemistä vaaliluetteloon ja ehdokkaaksi asettumista. Jäsenvaltioiden välillä vaihdettujen tietojen olisi oltava mahdollisimman tarkkoja, ja jäsenvaltioiden olisi voitava päivittää niitä, ottaen huomioon kansalliset säännökset, jotka koskevat äänestäjien merkitsemistä vaaliluetteloon ja ehdokkaaksi asettumista.

(17) Jäsenvaltioiden välinen tietojenvaihto, jolla estetään moneen kertaan äänestäminen tai tilanteet, joissa sama henkilö asettuu samoissa vaaleissa ehdolle useampaan kertaan, ei saisi estää niiden kansalaisia äänestämästä tai asettumasta ehdolle muissa vaaleissa. Kansallisten viranomaisten välisen viestinnän helpottamiseksi jäsenvaltioilta olisi edellytettävä yhteyspisteen nimeämistä tätä tietojenvaihtoa varten. Komissio on aiemmin kehittänyt kehyksen, jota jäsenvaltiot voivat käyttää ainoastaan tarvittavien tietojen vaihtamiseen omalla vastuullaan. Kyseinen kehys olisi sisällytettävä tähän direktiiviin, jotta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa voidaan edelleen tukea. Jäsenvaltiot toimivat erillisinä rekisterinpitäjinä käsitellessään henkilötietoja tältä osin. Kyseisen kehyksen avulla jäsenvaltioiden olisi voitava päästä ainoastaan sellaisten niiden vaalialueella oleskelevien unionin kansalaisten tietoihin, jotka ovat nimenomaisesti ilmoittaneet haluavansa tulla merkityksi niiden vaaliluetteloon tai asettua ehdokkaaksi, ja sellaisten niiden omien kansalaisten tietoihin, jotka nimenomaisesti ilmoittavat haluavansa äänestää tai asettua ehdokkaaksi asuinjäsenvaltiossa.

(18) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta kehyksen toimintaa koskevien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 ([3]) IV luvussa tarkoitettujen vastuiden, velvoitteiden ja teknisten standardien määrittelemiseksi. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([4]) mukaisesti.

(19) Vaalioikeuksia ja -menettelyjä koskevien tietojen saatavuus on keskeinen tekijä varmistettaessa SEUT 20 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 22 artiklan 2 kohdassa vahvistetun oikeuden tosiasiallinen toteutuminen. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että tällaisten tietojen olisi oltava saavutettavia sekä vammaisille henkilöille että niille, joilla ei ole digitaitoja, erityisesti vanhuksille, varmistamalla, ettei tietoja välitetä pelkästään yhden kanavan kautta.

(20) Vaalimenettelyihin liittyvä riittävien tietojen puute vaikuttaa kansalaisiin, jotka unionin kansalaisina käyttävät heille kuuluvia vaalioikeuksia. Se vaikuttaa myös toimivaltaisten viranomaisten kykyyn käyttää oikeuksiaan ja täyttää velvoitteensa. Jäsenvaltiot olisi velvoitettava nimeämään viranomaiset, joiden vastuulla on antaa unionin kansalaisille asianmukaista tietoa heille SEUT 20 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 22 artiklan 2 kohdassa annetuista oikeuksista sekä Euroopan parlamentin vaaleihin osallistumista ja niiden järjestämistä koskevista kansallisista säännöistä ja menettelyistä. Viestinnän vaikuttavuuden varmistamiseksi tiedot olisi annettava selkeällä kielellä. Tämä merkitsee sitä, että tiedot olisi annettava siten, että asianomainen henkilö ymmärtää ne tai hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän ne.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

(21) Vaalitietojen saavutettavuuden parantamiseksi tällaiset tiedot olisi asetettava saataville esimerkiksi yleisesti saatavilla olevalla verkkosivustolla vastaanottavan jäsenvaltion virallisen kielen tai kielten lisäksi vähintään yhdellä muulla unionin virallisella kielellä, jota mahdollisimman monet vastaanottavan jäsenvaltion alueella asuvat unionin kansalaiset ymmärtävät. Tällaisten muunkielisten käännösten olisi oltava puhtaasti tiedotusluonteisia, eikä niillä saisi olla oikeudellista vaikutusta. Jos käännösten sisältämien tietojen paikkansapitävyydestä herää kysymyksiä, ainoastaan kyseisen jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä olevaa versiota tai versioita olisi pidettävä oikeudellisesti sitovana. Jäsenvaltiot voivat käyttää eri osissa maata tai eri alueilla unionin eri virallisia kieliä sen mukaan, mitä kieltä suurin siellä asuvien unionin kansalaisten ryhmä ymmärtää.

(22) Kaikki poikkeukset tässä direktiivissä annettuihin yleisiin sääntöihin on SEUT 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti perusteltava jäsenvaltion erityisillä ongelmilla, ja niiden on oltava perusoikeuskirjan 52 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisia, mukaan lukien vaatimus siitä, että äänioikeuden käyttämistä ja oikeutta asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa voidaan rajoittaa ainoastaan lailla ja noudattaen suhteellisuus- ja tarpeellisuusperiaatetta. Lisäksi kaikkien poikkeussäännösten on noudatettava perusoikeuskirjan 47 artiklaa.

(23) Erityisiä ongelmia saattaa ilmetä erityisesti jäsenvaltiossa, jossa asuvien sellaisten äänestysikäisten unionin kansalaisten, joilla ei ole kyseisen jäsenvaltion kansalaisuutta, osuus on keskimääräistä merkittävästi suurempi. Jos tällaisten kansalaisten osuus on enemmän kuin 20 prosenttia koko äänestäjäkunnasta, poikkeussäännökset ovat perusteltuja. Tällaisten poikkeusten olisi perustuttava asumisen kestoa koskevaan perusteeseen

(24) Jäsenvaltioilla, joissa muiden unionin jäsenvaltioiden äänestysikäisten kansalaisten osuus on enemmän kuin 20 prosenttia kaikista siellä asuvista äänestysikäisistä unionin kansalaisista, olisi oltava mahdollisuus antaa erityisiä säännöksiä ehdokasluetteloiden kokoonpanosta SEUT 22 artiklan 2 kohtaa noudattaen.

(25) On otettava huomioon, että tietyissä jäsenvaltioissa on siellä asuvilla muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla äänioikeus kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleissa. Tämän vuoksi tiettyjä tämän direktiivin säännöksiä ei tarvitse soveltaa kyseisissä jäsenvaltioissa.

(26) Vaalioikeuksien käyttöä ja tämän direktiivin soveltamista koskevat tilastotiedot voivat olla hyödyksi määritettäessä toimenpiteitä, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että unionin kansalaiset tosiasiallisesti voivat käyttää vaalioikeuksiaan. Tällaiset tilastotiedot voivat auttaa arvioimaan käyttöön otettavia toimenpiteitä, joilla tuetaan unionin kansalaisten osallistumista vaaleihin, ja voisivat johtaa tehokkaampiin ratkaisuihin. Jos niitä on saatavilla, erityisesti muun unionin jäsenvaltion kansalaisen osallistumista vaaleihin koskevat tilastotiedot, kuten äänestäjien tai ehdokkaiden rekisteröintitiedot ja äänestysaktiivisuutta koskevat tiedot sekä anonymisoidut yhdistetyt tiedot kansalaisuudesta, iästä, kielestä ja sijainnista, voivat olla hyödyllisiä sellaisten unionin ja kansallisten politiikkatoimien kannalta, joilla tuetaan äänestysaktiivisuutta ja helpotetaan vaalioikeuksien käyttöä. Tällaisia tietoja voidaan kerätä muun muassa kyselyillä tai muilla tiedonkeruukeinoilla julkisista tai hallinnollisista lähteistä, samalla kun noudatetaan täysimääräisesti tietosuojasääntöjä. Euroopan unionin vaaliyhteistyöverkosto voisi tukea tällaista prosessia laatimalla yhteiset viitteet tiedonkeruulle muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisten osallistumisesta vaaleihin.

(27) Jotta voidaan parantaa tietojen keruuta Euroopan parlamentin vaaleja varten, jäsenvaltioiden tulee aloittaa direktiivin täytäntöönpanon säännöllinen seuranta ja raportointi. Komissio tukee tällaista seurantaa ja raportointia muun muassa jakamalla riittävän ajoissa ennen Euroopan parlamentin vaalien vaalipäivää kyselyn jäsenvaltioille unionin kansalaisten osallistumisesta vaaleihin. Kyseinen kysely on laadittava yhteistyössä Euroopan unionin vaaliyhteistyöverkoston jäsenten kanssa. Samanaikaisesti komission olisi arvioitava tämän direktiivin soveltamista ja toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen kertomus, johon sisältyy arvioinnin tulokset.

(28) Henkilötietojen kerääminen ja käsittely sitä varten, että tuotetaan tilastotietoja muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisten osallistumisesta vaaleihin, sekä tällaisten tietojen toimittaminen yleisölle ja komissiolle olisi tehtävä noudattaen kaikilta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 ja asetusta (EU) 2018/1725 ([5]), muun muassa käyttötarkoitussidonnaisuuden, tietojen minimoinnin, säilytyksen rajoittamisen sekä eheyden ja luottamuksellisuuden periaatteita. Henkilötietojen käsittelyyn tilastollisia tarkoituksia varten olisi erityisesti sovellettava asianmukaisia suojatoimia asetuksen (EU) 2016/679 89 artiklan 1 kohdan asetuksen (EU) 2018/1725 13 artiklan mukaisesti. Näiltä osin tietoja olisi jaettava käyttäen yksityisyyden suojaa parantavia tekniikoita, jotka on suunniteltu erityisesti kyseisten periaatteiden täytäntöönpanoon. Tätä direktiiviä sovellettaessa käsitellyt tilastotiedot olisi yhdistettävä siten, ettei yksittäisiä henkilöitä voida tunnistaa, ja ne olisi anonymisoitava ennen niiden yhdistämistä.

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

(29) On tarpeen, että komissio suorittaa oman arviointinsa tämän direktiivin soveltamisesta kohtuullisen ajan kuluessa vähintään kaksien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen.

(30) Jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaiset toimittavat tietyt lisätiedot osana virallisia vakuutuksia, jotka heidän on annettava käyttäessään vaalioikeuksiaan. Muuttuvien kansallisten vaatimusten ja käytäntöjen huomioon ottamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia säädöksiä, jotka koskevat tällaisten tietojen luettelon muuttamista, ainoastaan lisäämällä siihen tietoja. Kaikkien kyseisen säädösvallan siirron nojalla hyväksyttyjen toimenpiteiden olisi oltava tarpeellisia ja oikeasuhteisia tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa [6] vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa, että kaikki delegoitujen säädösten valmistelua koskevat tiedot ovat oikea-aikaisesti saatavilla, neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja sen asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(31) Jäsenvaltiot ratifioimalla vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja unioni tekemällä kyseisen yleissopimuksen neuvoston päätöksellä 2010/48/EY [7] ovat sitoutuneet varmistamaan kyseisen yleissopimuksen noudattamisen. Vammaisten henkilöiden osallistavan ja yhtäläisen vaaleihin osallistumisen tukemiseksi järjestelyissä, jotka koskevat vammaisten henkilöiden ja ikääntyneiden kansalaisten tarpeita, olisi otettava asianmukaisesti huomioon säännöissä, joita sovelletaan muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin, jotta he voivat käyttää äänioikeuttaan ja asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa.

(32) Kun tätä direktiiviä pannaan täytäntöön, henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan asetuksia (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725.

(33) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut viralliset huomautuksensa 17 päivänä tammikuuta 2022.

(34) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen 21 ja 39 artiklassa tunnustettuja periaatteita. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että tämä direktiivi pannaan täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti varmistamalla, että muun muassa oikeutta henkilötietojen suojaan, oikeutta syrjimättömyyteen, äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa sekä liikkumis- ja oleskeluvapautta ja oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin noudatetaan täysimääräisesti.

(35) Velvollisuuden saattaa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi rajoituttava säännöksiin, joilla muutetaan aiempien direktiivien säännöksiä. Velvollisuus saattaa sisällöltään muuttumattomat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä perustuu aiempiin direktiiveihin.

(36) Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä III olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava siinä luetellut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti unionin kansalaiset, jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, jäljempänä 'muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaiset', voivat käyttää äänioikeuttaan ja oikeuttaan asettua siellä ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa.

2. Tämän direktiivin säännökset eivät vaikuta kunkin jäsenvaltioin antamiin säännöksiin sellaisten kansalaistensa äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta, jotka asuvat kyseisen valtion vaalialueen ulkopuolella.

[6] EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.
[7] Neuvoston päätös 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’Euroopan parlamentin vaaleilla’ edustajien valitsemista Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla 20 päivänä syyskuuta 1976 tehdyn neuvoston päätöksen 76/787/EHTY ([8]), ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen, jäljempänä ’vaalisäädös’, mukaisesti;

2) ’vaalialueella’ jäsenvaltion aluetta, jossa tämän jäsenvaltion kansa valitsee edustajat Euroopan parlamenttiin vaalisäädöksen ja kyseisen jäsenvaltion vaalilainsäädännön mukaisesti;

3) ’asuinjäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, jossa unionin kansalainen asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole;

4) ’kotijäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, jonka kansalainen unionin kansalainen on;

5) ’unionin äänioikeutetulla’ jokaista unionin kansalaista, jolla on äänioikeus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan tämän direktiivin mukaisesti;

6) ’unionin vaalikelpoisella kansalaisella’ jokaista unionin kansalaista, joka on vaalikelpoinen Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan tämän direktiivin mukaisesti;

7) ’vaaliluettelolla’ kaikkien niiden äänestäjien luetteloa, joilla on toimivaltaisen viranomaisen asuinjäsenvaltion vaalilain mukaisesti vahvistama ja ajantasaistama äänioikeus tietyssä vaalipiirissä tai paikallisessa yhteisössä, tai väestöluetteloa, jos siinä on maininta äänioikeudesta;

8) ’määräpäivällä’ päivää tai päiviä, joina unionin kansalaisten on täytettävä äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden edellytykset asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti;

9) ’virallisella vakuutuksella’ asianomaisen henkilön antamaa vakuutusta, jossa olevista virheellisyyksistä voidaan rangaista sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3 artikla

Äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevat edellytykset

Jokaisella henkilöllä, joka määräpäivänä:

a) on SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen; ja

b) ei ole asuinjäsenvaltionsa kansalainen mutta täyttää äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden osalta samat edellytykset kuin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä sen omien kansalaisten äänioikeudelle ja vaalikelpoisuudelle säädetyt edellytykset,

on äänioikeus ja vaalikelpoisuus asuinjäsenvaltiossa Euroopan parlamentin vaaleissa, elleivät he ole menettäneet kyseisiä oikeuksia 6 tai 7 artiklan mukaisesti.

Jos asuinjäsenvaltioiden kansalaisilta edellytetään vaalikelpoisuutta varten, että he ovat olleet kyseisen valtion kansalaisia tietyn vähimmäisajan, pidetään tätä edellytystä täytettynä muiden unionin kansalaisten osalta, kun he ovat olleet jonkun jäsenvaltion kansalaisia samanpituisen ajan.

4 artikla

Kielto äänestää moneen kertaan tai asettua ehdolle useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa

1. Unionin äänioikeutettu käyttää äänioikeuttaan joko asuinjäsenvaltiossaan tai kotijäsenvaltiossaan. Kukaan ei voi äänestää useammin kuin kerran samoissa vaaleissa.

2. Kukaan ei voi olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa samoissa vaaleissa.

([8]) EYVL L 278, 8.10.1976, s. 5.

5 artikla

Asumista koskevat vaatimukset

Jos asuinjäsenvaltion kansalaisilta edellytetään äänioikeutta tai vaalikelpoisuutta varten, että he ovat asuneet kyseisen jäsenvaltion vaalialueella tietyn vähimmäisajan, kyseistä edellytystä pidetään unionin äänioikeutettujen ja unionin vaalikelpoisten kansalaisten osalta täytettynä, kun he ovat asuneet vastaavan ajan muissa jäsenvaltioissa. Tämän artiklan soveltaminen ei rajoita asumisen kestoa tietyssä vaalipiirissä tai paikallisessa yhteisössä koskevia erityisiä vaatimuksia.

6 artikla

Puuttuva kelpoisuus

1. Unionin kansalaiset, jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, ja jotka ovat yksittäisellä oikeudellisella tai hallinnollisella päätöksellä, edellyttäen että jälkimmäiseen voidaan hakea muutosta, menettäneet vaalikelpoisuutensa joko asuin- tai kotijäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla, eivät saa asettua ehdokkaaksi asuinjäsenvaltiossaan Euroopan parlamentin vaaleissa.

2. Asuinjäsenvaltion on tarkistettava, että unionin kansalaiset, jotka ovat ilmoittaneet haluavansa käyttää oikeuttaan asettua ehdokkaaksi asuinjäsenvaltiossaan, eivät ole menettäneet vaalikelpoisuuttaan kotijäsenvaltiossaan yksittäisellä oikeudellisella tai hallinnollisella päätöksellä, edellyttäen että jälkimmäiseen voidaan hakea muutosta.

3. Tämän artiklan 2 kohtaa sovellettaessa asuinjäsenvaltion on annettava kotijäsenvaltiolle tieto 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta vakuutuksesta. Tätä varten kotijäsenvaltiolta saatavissa olevat asiaankuuluvat tiedot on toimitettava jollakin asianmukaisella tavalla viiden työpäivän kuluessa vakuutuksen saamisesta tai mahdollisuuksien mukaan lyhyemmässä ajassa, jos asuinjäsenvaltio sitä pyytää. Tällaisiin tietoihin voi sisältyä ainoastaan tietoja, jotka ovat ehdottoman tarpeellisia tämän artiklan täytäntöönpanon kannalta, ja tietoja voidaan käyttää ainoastaan kyseiseen tarkoitukseen.

Jos asuinjäsenvaltio ei saa tietoja määräaikaan mennessä, ehdokas on hyväksyttävä siitä huolimatta.

4. Jos toimitetut tiedot mitätöivät vakuutuksessa olevat tiedot, asuinjäsenvaltion on siitä riippumatta, saako se tiedot määräaikaan mennessä vai myöhemmin, toteutettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti asianmukaiset toimet estääkseen asianomaista henkilöä asettumasta ehdokkaaksi tai, jos tämä ei ole mahdollista, estääkseen häntä joko tulemasta valituksi tai toimimasta hänelle annetussa tehtävässä.

5. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi yhteyspiste, jonka tehtävänä on ottaa vastaan ja toimittaa 3 kohdan soveltamisen edellyttämiä tietoja. Niiden on ilmoitettava komissiolle yhteyspisteen nimi ja yhteystiedot sekä kaikki yhteyspisteitä koskevat päivitetyt tiedot tai sitä koskevat muutokset. Komissio pitää yhteyspisteistä luetteloa ja asettaa sen jäsenvaltioiden saataville.

7 artikla

Äänestämisen estäminen

1. Asuinjäsenvaltio voi tarkistaa, että unionin kansalainen, joka on ilmaissut halunsa käyttää kyseisessä valtiossa äänioikeuttaan, ei ole menettänyt kyseistä oikeutta kotijäsenvaltiossaan yksittäistä siviili- tai rikosasiaa koskevan päätöksen vuoksi.

2. Tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi asuinjäsenvaltio voi antaa kotijäsenvaltiolle tiedoksi 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun vakuutuksen. Tätä tarkoitusta varten asiaankuuluvat ja tavallisesti käytettävissä olevat tiedot toimitetaan kotijäsenvaltiosta asianmukaisella tavalla ja oikea-aikaisesti; tällaiset tiedot voivat koskea ainoastaan tämän artiklan täytäntöönpanoa varten ehdottoman tarpeellisia seikkoja ja niitä saa käyttää ainoastaan tähän tarkoitukseen. Jos toimitetut tiedot mitätöivät vakuutuksen sisällön, asuinjäsenvaltion on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet estääkseen asianomaista henkilöä käyttämästä äänioikeuttaan.

3. Lisäksi kotijäsenvaltio voi oikea-aikaisesti ja asianmukaisella tavalla ja toimittaa asuinjäsenvaltiolle kaikki tämän artiklan täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

8 artikla

Vapaus valita äänestääkö asuinjäsenvaltiossa

1. Unionin äänioikeutetut voivat käyttää äänioikeuttaan asuinjäsenvaltiossaan, jos he ovat ilmaisseet haluavansa niin tehdä.

2. Jos äänestäminen on asuinjäsenvaltiossa pakollista, unionin äänioikeutetut, jotka ovat ilmaisseet haluavansa äänestää kyseisessä jäsenvaltiossa, ovat velvollisia äänestämään.

II LUKU

ÄÄNIOIKEUDEN JA EHDOLLE ASETTUMISTA KOSKEVAN OIKEUDEN KÄYTTÄMINEN

9 artikla

Vaaliluetteloon merkitseminen ja siitä poistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että unionin äänioikeutettu, joka on ilmaissut haluavansa rekisteröityä äänestäjäksi, voidaan merkitä vaaliluetteloon riittävän ajoissa ennen äänestystä.

2. Saadakseen nimensä merkityksi vaaliluetteloon unionin äänioikeutetun on esitettävä samat asiakirjat kuin äänioikeutettujen, jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia. Lisäksi heidän on esitettävä virallinen vakuutus, joka sisältää seuraavat tiedot:

a) heidän nimensä, kansalaisuutensa, syntymäaikansa ja -paikkansa ja osoitteensa asuinjäsenvaltion vaalialueella;

b) tapauksen mukaan tieto siitä, minkä vaalipiirin tai äänestysalueen vaaliluetteloon heidän nimensä on viimeksi merkitty kotijäsenvaltiossaan; ja

c) vakuutus siitä, että he käyttävät äänioikeuttaan ainoastaan asuinjäsenvaltiossa.

3. Lisäksi asuinjäsenvaltio voi vaatia, että unionin äänioikeutetut:

a) esittävät voimassa olevan henkilöllisyystodistuksen;

b) ilmoittavat 2 kohdassa tarkoitetussa vakuutuksessaan seuraavat tiedot:

i) tieto siitä, että he eivät ole menettäneet äänioikeuttaan kotijäsenvaltiossaan;

ii) tapauksen mukaan kotijäsenvaltion tai asuinjäsenvaltion myöntämä henkilöllisyystunnus;

iii) kotijäsenvaltion myöntämän henkilöllisyystodistuksen tai matkustustodistuksen tyyppi ja sarjanumero;

iv) ilmoituksen päivämäärä; ja

v) heidän yhteystietonsa, kuten puhelinnumero tai sähköpostiosoite;

c) ilmoittavat päivämäärän, josta lähtien he ovat asuneet kyseisessä jäsenvaltiossa tai jossakin muussa jäsenvaltiossa.

4. Vaaliluetteloon merkityt unionin äänioikeutetut pysyvät siihen merkittyinä samoin edellytyksin kuin äänioikeutetut, jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia, kunnes he pyytävät, että heidät poistetaan siitä tai kunnes heidät poistetaan siitä, koska he eivät enää täytä äänioikeuden käyttämiseen vaadittuja edellytyksiä. Jos käytössä on säännöksiä, joilla kansalaisille ilmoitetaan tällaisesta poistamisesta vaaliluettelosta, kyseisiä säännöksiä on sovellettava samalla tavoin unionin äänioikeutettuihin.

5. Jäsenvaltiot voivat käyttää liitteessä I esitettyä mallia 2 kohdassa tarkoitettua vakuutusta varten.

6. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 20 artiklan mukaisesti tämän artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun luettelon muuttamiseksi ainoastaan lisäämällä siihen osia.

10 artikla

Ehdokkaaksi rekisteröityminen

1. Ehdokkaaksi asettumistaan koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä unionin kansalaisten on esitettävä samat asiakirjat kuin ehdokkaiden, jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia. Lisäksi heidän on esitettävä virallinen vakuutus, joka sisältää seuraavat tiedot:

a) heidän nimensä, kansalaisuutensa, syntymäaikansa ja -paikkansa, viimeinen osoitteensa kotijäsenvaltiossa ja osoitteensa asuinjäsenvaltion vaalialueella;

b) ilmoitus siitä, että he eivät ole samanaikaisesti jossakin toisessa jäsenvaltiossa ehdokkaana Euroopan parlamentin vaaleissa;

c) tapauksen mukaan tieto siitä, minkä vaalipiirin tai äänestysalueen vaaliluetteloon heidän nimensä on viimeksi merkitty kotijäsenvaltiossaan; ja

d) ilmoitus siitä, että he eivät ole menettäneet vaalikelpoisuuttaan kotijäsenvaltiossaan yksittäisellä oikeudellisella tai hallinnollisella päätöksellä, edellyttäen että jälkimmäiseen voidaan hakea muutosta.

2. Lisäksi asuinjäsenvaltio voi vaatia vaalikelpoisia unionin kansalaisia

a) esittämään voimassa olevan henkilöllisyystodistuksen;

b) esittämään 1 kohdan mukaisessa vakuutuksessaan seuraavat tiedot:

i) tapauksen mukaan kotijäsenvaltion tai asuinjäsenvaltion myöntämä henkilöllisyystunnus;

ii) kotijäsenvaltion myöntämän henkilöllisyys- tai matkustustodistuksen tyyppi ja sarjanumero;

iii) vakuutuksen päivämäärä; ja

iv) heidän yhteystietonsa, kuten puhelinnumero tai sähköpostiosoite;

c) ilmoitus päivämäärästä, josta lähtien he ovat olleet jonkin jäsenvaltion kansalaisia.

3. Jäsenvaltiot voivat käyttää II liitteessä esitettyä mallia 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusta varten.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 20 artiklan mukaisesti tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun luettelon muuttamiseksi ainoastaan lisäämällä siihen osia.

11 artikla

Rekisteröintipäätös ja oikeussuojakeinot

1. Asuinjäsenvaltion on ilmoitettava asianomaiselle henkilölle oikea-aikaisesti ja selkeällä ja yksinkertaisella kielellä, mihin ratkaisuun kyseisen henkilön vaaliluetteloon merkitsemistä tai kyseisen henkilön ehdokkaaksi asettumista koskevan hakemuksensa osalta on päädytty.

2. Jos unionin kansalaista ei hyväksytä merkittäväksi vaaliluetteloon tai unionin kansalaisen ehdokkaaksi asettumista koskeva hakemus hylätään, asianomainen henkilö voi käyttää niitä valitusmenettelyjä, jotka asuinjäsenvaltion lainsäädännössä vastaavissa tapauksissa on äänioikeutetuilla ja vaalikelpoisilla, jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia.

3. Jos vaaliluetteloissa tai luetteloissa Euroopan parlamentin vaaleissa ehdolle asettuneista on virheitä, asianomaisella henkilöllä on oltava samanlaiset mahdollisuudet hakea muutosta kuin niillä äänioikeutetuilla ja vaalikelpoisilla henkilöillä, jotka ovat asuinjäsenvaltion kansalaisia, on asuinjäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava asianomaiselle henkilölle 1 kohdassa tarkoitetusta päätöksestä sekä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista oikeussuojakeinoista selkeästi ja oikea-aikaisesti.

12 artikla

Tiedottaminen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi viranomainen, joka vastaa tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta sen varmistamiseksi, että muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisille tiedotetaan ajoissa edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat äänestäjäksi tai ehdokkaaksi rekisteröitymistä Euroopan parlamentin vaaleissa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdan nojalla nimetyt viranomaiset antavat oikea-aikaisesti kunkin 1 artiklassa tarkoitetun rekisteröidyn unionin äänioikeutetun ja unionin kansalaisen saataville seuraavat tiedot:

a) pyynnöstä heidän rekisteröintinsä tila;

b) vaalien päivämäärä sekä äänestystapa ja -paikka;

c) äänestäjien ja ehdokkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat asiaankuuluvat säännöt, mukaan lukien säännöt, jotka koskevat kieltoja, yhteensopimattomuuksia sekä vaalisääntöjen rikkomiseen ja erityisesti moneen kertaan äänestämiseen sovellettavia seuraamuksia;

d) keinot hankkia lisätietoja vaalien järjestämisestä, ehdokasluettelo mukaan luettuna.

3. Tiedot edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat äänestäjäksi tai ehdokkaaksi rekisteröitymistä Euroopan parlamentin vaaleissa, sekä 2 kohdassa tarkoitetut tiedot on asetettava saataville Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1724 9 artiklan 1 kohdassa esitettyjen laatua koskevien vaatimusten mukaisesti asuinjäsenvaltion yhdellä tai useammalla virallisella kielellä. ([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1724, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 1).

12 artiklan mukaisesti. Tällaiset käännökset ovat puhtaasti tiedotusluonteisia eikä niillä ole oikeudellista vaikutusta.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava asianmukaisin viestintävälinein, -tavoin ja -muodoin, että tiedot edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat äänestäjäksi tai ehdokkaaksi rekisteröitymistä Euroopan parlamentin vaaleissa, sekä 2 kohdassa tarkoitetut tiedot, ovat erityisesti vammaisten henkilöiden saatavilla.

13 artikla

Tietojenvaihtomekanismi

1. Jäsenvaltioiden on vaihdettava keskenään 9 ja 10 artiklan mukaisesti kerätyt tiedot riittävän ajoissa ennen äänestyspäivää. Tätä varten asuinjäsenvaltion on alettava toimittaa kotijäsenvaltiolle kyseisiä tietoja vähintään kuusi viikkoa ennen vaalisäädöksen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun äänestysajanjakson ensimmäistä päivää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden kansallisten säännösten soveltamista, jotka koskevat äänestäjien merkitsemistä vaaliluetteloon ja ehdokkaaksi asettumista. Asuinjäsenvaltion on myös toimitettava vaaliluetteloon rekisteröinnin päivämäärä niiden rekisteröintipyyntöjen osalta, jotka tehdään sen jälkeen, kun tämä direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Kotijäsenvaltion on toteutettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti asianmukaiset toimenpiteet sen välttämiseksi, että sen kansalaiset äänestävät tai asettuvat ehdokkaaksi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

2. Kotijäsenvaltion on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet eivät estä sen kansalaisia äänestämästä tai asettumasta ehdokkaaksi muissa vaaleissa.

3. Komissio tarjoaa kehyksen, jolla tuetaan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä. Kehyksen avulla asuinjäsenvaltiot voivat toimittaa kyseiset tiedot salatussa muodossa.

([9]) Myös yleiset tiedot Euroopan parlamentin vaalien järjestämisen kansallisesta kehyksestä, mukaan lukien edellytyksistä äänestäjäksi tai ehdokkaaksi rekisteröitymiselle, vaalipäivästä sekä siitä, miten ja missä voi äänestää, on asetettava saataville vähintään yhdellä muulla unionin virallisella kielellä, jota useat jäsenvaltion alueella oleskelevat unionin kansalaiset ymmärtävät. Jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota auttamaan tällaisten käännösten laatimisessa asetuksen (EU) 2018/1724

4. Siirretään komissiolle valta antaa asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään 3 kohdassa tarkoitetun kehyksentoimintaa koskevat tekniset standardit sekä vastuut ja velvollisuudet. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

14 artikla

Erityiset äänestystavat

Jäsenvaltioiden, jotka tarjoavat Euroopan parlamentin vaaleissa mahdollisuuksia äänestää ennakkoon, äänestää postitse tai äänestää sähköisesti tai internetin välityksellä, on varmistettava, että kyseiset äänestystavat ovat unionin äänioikeutettujen käytettävissä samankaltaisin edellytyksin niiden omiin kansalaisiin sovellettavat edellytykset.

15 artikla

Tilastotietojen toimittaminen

Jäsenvaltioiden on mahdollistettava asiaankuuluvien tilastotietojen kerääminen unionin kansalaisten osallistumisesta Euroopan parlamentin vaaleihin jäsenvaltiossa, ja jos tällaisia tietoja on saatavilla, toimitettava ne yleisölle ja komissiolle.

III LUKU

POIKKEUS- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

16 artikla

Poikkeukset

1. Jos jossakin jäsenvaltiossa niiden unionin äänestysikäisten kansalaisten osuus, jotka asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, on enemmän kuin 20 prosenttia kaikista äänestysikäisistä unionin kansalaisista ja muiden unionin jäsenvaltioiden kyseisessä jäsenvaltiossa asuvista kansalaisista yhteensä, kyseinen jäsenvaltio voi 3, 9 ja 10 artiklasta poiketen:

a) rajata äänioikeuden unionin äänioikeutetuille, jotka ovat asuneet kyseisessä jäsenvaltiossa määrätyn vähimmäisajan, joka on enintään viisi vuotta;

b) rajata vaalikelpoisuuden unionin vaalikelpoisille kansalaisille, jotka ovat asuneet kyseisessä jäsenvaltiossa määrätyn vähimmäisajan, joka on enintään kymmenen vuotta.

Ensimmäinen alakohta ei vaikuta kyseisen jäsenvaltion ehdokaslistojen koostumusta koskeviin asianmukaisiin toimenpiteisiin, jotka koskevat erityisesti muiden unionin jäsenvaltioiden kansalaisten kotouttamisen helpottamista.

Ensimmäisessä alakohdassa vahvistettuja asumisaikaa koskevia ehtoja ei kuitenkaan sovelleta niihin unionin äänioikeutettuihin ja vaalikelpoisiin unionin kansalaisiin, joilla joko kotijäsenvaltionsa ulkopuolella asumisen tai sen keston vuoksi ei ole kotijäsenvaltiossaan äänioikeutta tai vaalikelpoisuutta.

2. Jos jonkin jäsenvaltion laissa säädetään, että jonkin toisen jäsenvaltion kyseisessä jäsenvaltiossa asuvilla kansalaisilla on äänioikeus kyseisen jäsenvaltion kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleissa ja että heidät voidaan tätä varten merkitä kyseisen jäsenvaltion vaaliluetteloihin täsmälleen samoin edellytyksin kuin äänioikeutetut, joilla on kyseisen jäsenvaltion kansalaisuus, ensimmäinen jäsenvaltio voi tästä direktiivistä poiketen olla soveltamatta 6–13 artiklaa tällaisiin kansalaisiin.

3. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 kuukautta ennen jokaisia Euroopan parlamentin vaaleja kertomuksen, jossa se arvioi, onko poikkeuksen myöntäminen asianomaisille jäsenvaltioille SEUT 22 artiklan 2 kohdan nojalla edelleen perusteltua, ja ehdottaa tarvittaessa asianmukaisten mukautusten toteuttamista.

Jäsenvaltioiden, jotka vetoavat 1 kohdan mukaisesti poikkeuksiin, on toimitettava komissiolle kaikki tarpeelliset taustatiedot.

IV LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

17 artikla

Raportointi

1. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen tiedot tämän direktiivin soveltamisesta alueellaan. Kertomukseen on sisällyttävä tilastotietoja erityisesti unionin äänioikeutettujen ja unionin vaalikelpoisten kansalaisten osallistumisesta Euroopan parlamentin vaaleihin, jos tietoja on saatavilla, sekä yhteenveto osallistumisen tukemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

2. Komissio antaa vuoden kuluessa jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.

18 artikla

Arviointi

Komissio arvioi tämän direktiivin soveltamista kahden vuoden kuluessa Euroopan parlamentin vuoden 2034 vaaleista ja laatii arviointikertomuksen siitä, miten tässä direktiivissä säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty. Kyseisessä arvioinnissa tarkastellaan myös 13 artiklan toimivuutta.

19 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 28 päivästä syyskuuta 2025 määräämättömäksi ajaksi 9 artiklan 6 kohdassa ja 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Neuvosto voi milloin tahansa kumota 9 artiklan 6 kohdassa ja 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun toimivallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi neuvostolle.

6. Edellä olevien 9 artiklan 6 kohdan ja 10 artiklan 4 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos neuvosto on ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittanut komissiolle, että se ei vastusta säädöstä. Neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

7. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille delegoitujen säädösten antamisesta, niiden vastustamisesta tai siitä, että neuvosto on peruuttanut säädösvallan siirron.

21 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan ja julkaistava 9 artiklan 2 ja 4 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan, 11 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan, 12 artiklan, 13 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan, 14 ja 15 artiklan ja 17 artiklan 1 kohdan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 29 päivänä syyskuuta 2027. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säännökset kirjallisina komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä kumottuun direktiiviin on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

22 artikla

Kumoaminen

Kumotaan 30 päivästä syyskuuta 2027 direktiivi 93/109/EY, sellaisena kuin se on muutettuna liitteessä III olevassa A osassa mainitulla direktiivillä, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä III olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava siinä mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

23 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sen 1–8 artiklaa, 9 artiklan 1 ja 3 kohtaa, 10 artiklan 2 kohtaa ja 11 artiklan 2 kohtaa sovelletaan 30 päivästä syyskuuta 2027.

24 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 24 päivänä kesäkuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

I. NIEMCZYCKI

LIITE I

Malli unionin äänioikeutettujen muodollista ilmoitusta varten

Minä ..... (nimi) vakuutan, että

seuraavat tiedot pitävät paikkansa:

Kansalaisuus	
Syntymäpaikka	
Syntymäaika	
Kotijäsenvaltion antama henkilötunnus (tapauksen mukaan) (*)	
Kotijäsenvaltion myöntämän henkilötodistuksen tai matkustusasiakirjan tyyppi ja sen sarjanumero (vaihtoehtona henkilötunnukselle) (*)	
Osoite asuinjäsenvaltion vaalialueella	
Kotijäsenvaltion paikkakunta tai vaalipiiri, jossa viimeksi merkitty vaaliluetteloon (tapauksen mukaan)	
Puhelin (*)	
Sähköpostiosoite (*)	

Aion käyttää äänioikeuttani Euroopan parlamentin vaaleissa ainoastaan ..... (asuinjäsenvaltion nimi).

Olen asunut ..... (asuinjäsenvaltion nimi) ..... (ajanjakso) (*)

Päiväys (*)	
Allekirjoitus	

(*) Ainoastaan, jos ilmoittamista edellytetään kansallisessa lainsäädännössä

LIITE II

Malli vaalikelpoisten unionin kansalaisten muodollista ilmoitusta varten

Minä ..... (nimi) vakuutan, että

seuraavat tiedot pitävät paikkansa:

Kansalaisuus	
Syntymäpaikka	
Syntymäaika	
Viimeisin osoite kotijäsenvaltiossa	
Kotijäsenvaltion antama henkilötunnus (tapauksen mukaan) (*)	
Kotijäsenvaltion myöntämän henkilötodistuksen tai matkustusasiakirjan tyyppi ja sen sarjanumero (vaihtoehtona henkilötunnukselle) (*)	
Osoite asuinjäsenvaltion vaalialueella	
Kotijäsenvaltion paikkakunta tai vaalipiiri, jossa viimeksi merkitty vaaliluetteloon (tapauksen mukaan)	
Puhelin (*)	
Sähköpostiosoite (*)	
Päivämäärä, josta lähtien olen ollut kotijäsenvaltion kansalainen (*)	

En ole ehdokkaana Euroopan parlamentin vaaleissa missään muussa jäsenvaltiossa.

En ole menettänyt vaalikelpoisuuttani kotijäsenvaltiossani.

Päiväys (*)	
Allekirjoitus	

(*) Ainoastaan, jos ilmoittamista edellytetään kansallisessa lainsäädännössä.

LIITE III

A osa

Kumottu direktiivi ja sen muutokset

(20 artiklassa tarkoitettu/tarkoitetut)

Neuvoston direktiivi 93/109/EY	(EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34)
Neuvoston direktiivi 2013/1/EU	(EYVL L 26, 26.1.2013, s. 27)

B osa

Määräajat saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä

(20 artiklassa tarkoitetut)

Direktiivi	Määräaika saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä
Direktiivi 93/109/EY	1. helmikuuta 1994
Direktiivi 2013/1/EU	28. tammikuuta 2014

LIITE IV

Vastaavuustaulukko

Direktiivi 93/109/EY	Tämä direktiivi
1–8 artikla	1–8 artikla
9 artiklan 1 kohta	9 artiklan 1 kohta
9 artiklan 2 kohdan johdantokappale	9 artiklan 2 kohta
9 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohta	—
9 artiklan 3 ja 4 kohta	9 artiklan 3 ja 4 kohta
—	9 artiklan 5 kohta
10 artiklan 1 ja 2 kohta	10 artiklan 1 ja 2 kohta
—	10 artiklan 3 kohta
11 artiklan 1 ja 2 kohta	11 artiklan 1 ja 2 kohta
—	11 artiklan 3 kohta
—	11 artiklan 4 kohta
12 artiklan 1 kohta	12 artiklan 1 kohta
—	12 artiklan 2 kohta
—	12 artiklan 3 kohta
—	12 artiklan 4 kohta
13 artikla	13 artiklan 1 kohta
—	13 artiklan 2 kohta
—	13 artiklan 3 kohta
—	13 artiklan 4 kohta
—	13 artiklan 5 kohta
—	14 artikla
—	15 artikla
14 artikla	16 artikla
15 artikla	—
—	17 artiklan 1 kohta

Direktiivi 93/109/EY	Tämä direktiivi
16 artikla	17 artiklan 2 kohta
—	18 artikla
—	19 artikla
—	20 artikla
17 artikla	21 artikla
—	22 artikla
18 artikla	23 artikla
19 artikla	24 artikla
—	Liitteet I–IV